

Predikacio – 2017. január 8./15./22./29.

Lec.: ACs14,1-7/1Thess5,8-22;

8

És Lisztrában ül vala egy lábaival tehetetlen ember, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta volt, és soha nem járt.

9

Ez hallá Pált beszélni: aki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy van hite, hogy meggyógyul,

10

Monda nagy fenszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt.

11

A sokaság pedig mikor látta, amit Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai nyelven mondván: Az istenek jöttek le mihozzánk emberi ábrázatban!

12

És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak, minthogy ő volt a szóvivő.

13

Jupiter papja pedig, akinek temploma az ő városuk előtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akar vala.

14

Mikor azonban ezt meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszagatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván

15

És ezt mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és azt az örvedetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élő Istenhez térjetez, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban valókat:

16

Ki az elmúlt időkben hagyta a pogányokat mind a maguk útján haladni:

17

Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyosság nélkül, mert jóltevőnk volt, adván mennyből esőket és termő időket nékünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket.

18

És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nékik ne áldozzék.

19

Jövének azonban Antiókiából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot elálatván, megkövezék Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt.

20

De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe.

21

És miután hirdették az evangéliomot annak a városnak, és sokakat tanítványokká tettek, megtérének Lisztrába, Ikoniumba és Antiókiába.

22

Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nékünk az Isten országába bemennünk.

Text.: ACs14,8-22;

Pál Lisztrában

Két egymásból következő történet, mely az Isteni ajándék helyes felhasználásáról szól. → Istentől sok mindent kaptunk az elmúlt évben és a történet figyelmeztet az Isteni ajándékokat (hasznosan) kezelni.

1. Pál és a sánta. Lisztrában, ahol Pál az Evangéliumot (az Örömhírt) hirdette, élt egy születése óta sánta ember, aki hallgatta Pál beszédét.

1.1. A sánta hite növekedett az Evangélium hatására. Mert az Evangélium gerjeszti az ember szívében a hitet. Nem emberi praktikák. → Ha hívő közösséget akarunk, akkor az Evangéliumot kell hirdetni. Az Evangélium nem tér Istenhez vissza üresen, hanem elvégzi az Istentől rá bízott munkáját. Minden embernek szüksége van az Atya elfogadó szeretetéről és a bűnbocsánat lehetőségéről szóló Örömhírré. Ez nem hagyja sose érintetlenül az embert.

1.2. A sántában különleges hitmennyiség keletkezett az Evangélium hatására (erre utal a mutatószó: „olyan hite”). A sántának nem csak megtartó, hanem problémamegoldó hite lett. → A megtartó hit általánosan mindenkinek adatik, aki Istentől azt kéri. De ez a munkálkodó hit különös ajándék és nem mindenkinek van (itt is csak a sánta rendelkezett munkálkodó hittel, a hallgatóság többi részénél erről nincs szó). Ezt a munkálkodó és problémamegoldó hitet szeretné Isten kimunkálni bennünk. Hisz oly sok megoldatlan helyzet és állapot van a közvetlen környezetünkben és bennünk. Ehhez a problémamegoldási szükséghez kell az a hitmennyiség, ami kialakult a sántában.

1.3. A sánta hite, a sántaság problémájának megoldására is elegendő volt (nagy „hittőke”). Mert a hit mennyiségétől függ, a problémamegoldó lehetőség. → Minél nagyobb az Egyház hite (van hittőkéje), annál nagyobb a problémamegoldó lehetősége, tehát az Egyház az értéke (mert valaminek az értékét, a problémamegoldó képesség mértéke jelenti).

1.4. Pál veszi észre a sánta hitét. 1) Pál veszi észre a sántát. Teljesen más szemmel látja, mint más. Pedig sokan látták folyamatosan. → Meg kell tanulnunk Isten szemszögéből látni az embereket. Az értékek felfedezésére vagyunk elhívva. Akkor tudunk értékesek lenni, ha értékeket tudunk felfedezni és kibontakoztatni. Gondoljuk végig az évet, milyen értékeket bontottunk ki és milyeneket tapostunk, vagy csak hallgattunk agyon. 2) Pál veszi észre a sánta hitét. Hogy a probléma megoldására is lehetősége van. A sánta erről nem is tud semmit. → Meg kell tanulni az emberekben lévő képességeket és ajándékokat bennük is tudatosítani. Pl.: világos egyértelműséggel szólni nekik, hogy ők is megértsék (itt sem volt hosszú prédikáció, hanem lényegretörő utasítás).

1.5. Pál csatornázza be a sánta hitét. Pál megmondja az embernek mit kell tennie az Istentől kapott hittőkével: állj a lábadra egyenesen (nem csak bizonytalankodva). → Nekünk kell megmondani, hogy az emberek mit is kezdjenek magukkal és a képességeikkel. A legtöbben nem tudnak mit kezdeni a kapcsolataikkal, az idejükkel, az erejükkel, a hitükkel, az Isten Igéjével stb. Be kell csatornázni jó irányba ezeket az Isteni ajándékokat. Ha nem, akkor majd a gonosz rabolja el ezeket (erről később). Ennek a hasznos irányba csatornázásnak a hiányában

van úgy, hogy valakinek a sok is kevés (és akár mennyi java is van, mégis szegény; pl.: hiába keres sokat, de azt néhány nap alatt elszórja és aztán adósságból él), valakinek a kevés is sok (és a kevésből is sokra jut; pl.: a kisnyugdíjából fent tartja saját magát, rendben tartja a portáját és a családnak is folyamatosan juttat); de szegényebb gyülekezet pedig sokat tud adakozni és nincs szűkölködő közöttük. S ennek a személyes irányt mutató Igehirdetésnek van nagy jelentősége. Pl.: itt sem tudjuk, hogy Pál pontosan mit is prédikált a közösségnek, de tudjuk mit mondott a sántának; a közösségnek szóló prédikációt csak egy fél mondat említi, de a sántával való kapcsolatát három vers. A jelen korban ez a személyreszabott Isteni üzenetátadás a célravezető.

2. Pál és a környezet.

2.1. A környezet felbuzdulása. Tanúja volt a környezet a sánta meggyógyulásának. Erre egy csodálkozástőke alakul ki az emberekben. Ez is Isteni ajándék. Mely nyitottá teheti őket az Ige befogadására. A csodálkozás máskor az Ige befogadásának és a hit kialakulásának az eszköze. → Az Isten ad csodálkozó embereket (: kérdező gyerekek, nyitott emberek, érdeklődő lelkek stb.). Ezekért mindig nagyon hálásnak kell lenni. S ezeket Isten ajándékként kell megbecsülni.

2.2. A környezet nem tudja értelmezni sem a külső sem a belső tapasztalásokat (a csodát és a maga nyitottságát). A maga pogány szempontjaik szerint történik az értelmezés: Pál és Barnabás földre szállt istenek (Pál Hermész, az istenek hírnöke, Barnabás, Zeusz, a fő isten). A maguk értelmezése alapján Pálnak és Barnabásnak, mint isteneknek, áldozni akarnak. → Az ember csak a maga hozott szempontjai szerint ítél. Nem tudja értelmezni a magában és a környezetben, az Isten munkálkodása nyomán végbement változásokat. Pl.: ha a családtag Isten felől érdeklődik, az ő maga lelkiismerete megszólal, érzékeny lesz a másik ember nyomorúsága felé stb., mert az Isten munkálkodik, akkor nem tud ezekkel a jelenségekkel mit is kezdeni. Ezért lehet nyugtalan, dühös, zavarodott stb. Nem szabad ezért elítélni.

2.3. Pál és Barnabás nem enged a hatalom kísértésének és lecsillapítják a tömeget. A maguk emberségét és gyarlóságát felmutatva. → Vigyázni kell, mert az ördög elemi erővel kísért a szolgálat idején. A hatalom csak egy fajtája a felajánlott kísértéseknek, melyekkel a további szolgálatot tönkre akarja tenni. De lehet még: teljesítménykényszer (amikor agyon hajszoljuk magunkat és tele van a naptárunk, s az imádságra nincs időnk), a megvalósítható bosszú (mert olyan pozícióba került, ahonnan a sérelmeket meg lehet torolni), egy teljes embert igénylő feladat (mely elvon a szolgálattól) stb. A szolgák

sokkal nagyobb kísértésnek vannak kitéve, mint a többi ember. Pl.: több terhet kell hordozni, nagyobb csalódások érnek, a többiek felé való csapásokat is fel kell vállalni a magunké mellett.

2.4. De Pál és Barnabás nem csatornázták be a felgyülemelő

„csodálkozástökét” (mint ahogy becsatornázták az előbb a szanta hittökét). S a meglévő nagy semleges Isteni ajándékokra, a nagy rabló, az ördög csapott le: jöttek a hit ellenségei és felbujtották a tömeget Pál és Barnabás ellen. A tömeg megkövezte Pát. → Ha nem csatornázzuk be az értékeinket, akkor azokat a nagy rabló elrabolja. Sok mindentől vagy már megfosztva: béke, szeretet, öröm, biztonság, kapcsolat stb. Mert nem csatornáztad be a megfelelő irányba. Aztán jött a rabló, aki elvette és maga eszközévé és a te ellenségeddé tette a neked járó Isteni ajándékot (a társat, aki Isteni ajándék volt, de már nincs melletted és az ellenségeddé vált; a sikert, amelyet Isteni ajándékként elérhettél volna, de csak adósság maradt utána; a jónak induló Istentől jött estét és ünnepet, amikor együtt volt a család, de az háborús rémálommá vált; az Isten által teremtett gyermeked, aki oly nagy bizalommal volt hozzád, most pedig téged vádol; az Isteni küldetesként megjelenő szolgálatot, melyben kibontakoztál volna, aztán most a szolgatársaidtól menekülsz, mert megfulladsz benne és már kiégtél; a Teremő ajándékként kapott egészséget, melyet már sikerült megtépáznod; az Istentől jött üzenet, mely az életed meghatározta, már elferdült és megmosolygód akkori lelkes önmagad stb.).

2.5. Isten kegyelme, hogy nem halt meg Pál a kövezésben. 1) Pedig halottnak tűnt (vsz. nem lélegzett), aztán kivonszolták a városon kívülre (húzták) és kidobták (megj.: a liztraiak nem voltak zsidók és nem is lehetett nagy gyakorlatuk a kövezésben, ui. a kövezés egy jellegzetes zsidó kivégzési mód, melyben minden tagja a közösségnek, a közös felelősségfelvállalás miatt, részt vesz a kivégzés ezen formájában). → Isten tudja mennyit bírunk ki. De annyit Ő meg is enged az életünkben. S ha még nem haltál bele (amit eddig átélte), akkor benne vagy Isten kegyelmébe. 2) Ezzel a próbával Pál is megtudta, mennyit bír ki. Saját magáról is egy nagy tanulság volt. → Isten úgy mutat be saját magunknak, hogy megengedi láttatni a határainkat. Lehet, hogy ebben az évben már jártál a léted és a sírod határán. Sőt lehet, hogy már dőltél belefelé a sírodba. S emberi logikával, már bele is kellett volna esned, de Isten nem engedett és visszahúzott. 3) Ezzel a próbával Pál megtudta, mennyit érnek az emberi segítségek. Ui. a tanítványok megjelentek a megkövezett és kilökött Pál mellett. Közöttük tért Pál magához. De hol voltak korábban? A megkövezésnél. Miért tűntek el Pál mellől a kritikus helyzetben? (lásd még később: 3.3.).

3. Pál reakciója. A beszédes az, amit nem tett Pál.

3.1. Nem maradt a földön. Hm. összeszedte magát és felkelt. → 1) Az (jogos, vagy jogtalan) önvád, a mások általi elutasítás és a magány átélésének egyszerre való tapasztalása után, az ember nem mindig akarja összeszedni a meglévő lehetőségeit és ismét felkelni. Mert nem látja már a további létének az értelmét, helyét a szerettei életében és kilátástalanná vált számára a jövő. De ha van életünk (még ha csak maradék és szétesett is), akkor az annak jele, hogy van jövőnk, helyünk, küldetésünk. Lehet, hogy más helyen és irányban, más közösségben és küldetésben, vagy ugyan ott, csak másként. De a lét léte, a meglévő küldetés kötelezettsége. Az összeszedés lehetőségének elutasítása, az élet elutasítása. Ehhez nincs jogunk, mert nem mi vagyunk az életünk teremtője és tulajdonosa. 2) Reálisan kell látni a magunk dolgainak értékét (Isten mércéje szerint) és Isten hatalmas kegyelmét (melynek nagyvonalú gazdagsága meghaladja a mi képzeletünket): „a mi legjobb jó cselekedeteink is tökéletlenek és bűnnel beszennyezettek”, Isten kegyelme minden földi megnyilvánulásunkra érvényes. Tehát nem érdemes külső mérce szerint magunk cselekedeteit méregetni (úgy sem tökéletes), és Isten nagyvonalú kegyelme pedig nem kicsinyes (nem kell lelkiismeretünket a nagy vádló vádolásával megterhelni). Merd birtokba venni a dolgaidat (még ha az akár milyen okból is csak maradéka is a korábbi állapotoknak): az erődöt, a képességeidet, a kapcsolataidat, a pénzedet, az örökségedet, a jogodat, a hitedet, a küldetésedet, a tekintélyedet, a hiteledet stb. Az ördög el akarja hitetni, hogy már nem érdemes összeszedned, mert úgy sem fogsz vele boldogulni, úgy is elveszett, úgy is eljárt felette az idő. Üzenet: szedd össze ami a tied és kezd el használni.

3.2. Nem szidta a megkövezőket. Mert valószínű tudta, ezek az emberek áldozatai voltak: az ő mulasztásának (nem csatornáztá be, tehát nem használta fel az Isteni ajándékukat) és az ördögi rablásnak (mely elvette az őrizetlen és felhasználatlan Isteni ajándékot és így az emberek a pusztító eszközeivé váltak). Ezért Pálban nem bosszú, hanem szánalom alakult ki. → 1) Nem szabad, hogy gyűlöletből tegyünk bármit is. Meg kell látni, az ember áldozat mivoltát. Főleg, ha mi is hibásak vagyunk benne. Pl.: egy apának van egy felnőtt fia. A fiú rossz magaviseletű és sok szomorúságot okoz a szüleinek (ígérget, aztán nem tartja be; rossz társaságba keveredik, akik átverik; adóságot vesz fel, aztán nem sikerül a remélt üzlet stb.). De az apa mindig türelemmel viseltetik iránta és igyekszik kihúzni a bajból a fiát (adósságait törleszti, kapcsolatai által elsimítja a fenyegető bíróságot, s van amikor rejtegeti). Az egyik közeli ismerőse látva sok vesződést kérdi az apát, „miért nem hagyod már azt a fiút magára”? Mire az apa

bűnbánattal vallotta be, hogy amikor fia kicsi volt, sokat hagyta már őt magára. Tehát azt apa meglátta, a fia instabilitásának az (egyik) oka az, hogy gyerekként nem volt a fia mellett (fontosabb volt az anyagiak és a pozíciók hajszolása, melyekért feláldozta a gyerekével való kapcsolatot). Fontos meglátni, mennyiben vagyunk mi a hibásak a környezetünk bennünket is bántóan érintő negatív jelenségeiben. 2) A magunk mulasztását és annak következményeit reálisan felismerő belátással vagyunk képesek helyesen reagálni: fájdalmat viszonzó indulat (bosszú, megszegyenítés, sértés, kiszolgáltatás, magára hagyás) helyett sajnálat és szánalom, valamint ismét felvállaló szeretet. E belátással is nagyon nehéz, a helyes reakciót megtenni, de nélkül alig lehetséges. Mert az ördög a fájdalmakat a valóságnál is tragikusabban mutatva provokál, hogy a rosszal rosszért fizessünk és egy leállíthatatlan és minden résztvevőt pusztulásba húzó, már mindent beáldozni kész adok-kapok örvénylés induljon meg. Az Ige ezzel szemben világosan figyelmeztet: „Vigyázzatok, hogy **senki senkinek rosszért rosszal ne fizessen;** hanem mindenkor jóra törekedjétek úgy egymás iránt, mint mindenki iránt”. – 1Thess5,15. Tehát itt kizárólagosság van, tekintve: a személyt („senkinek” és „mindenkinek”), az időt („mindenkor”) és a módot (nem „a rosszért rosszal”, hanem a „jóra töreked” –ni). S ez nem egyszerű, amit az erőss figyelmeztetés jelent („Vigyázzatok”).

3.3. Nem szidta a tanítványokat. Pedig bizonyára rosszul esett Pálnak, hogy a legközelebbiek a kritikus helyzetben (a megkövezésnél) magára hagyták (jobban haragudhatott volna az egymás felé elkötelezett tanítványokra, mint a megkövezőkre). Mindenki a maga kis életét féltette és nem mertek kiállni a testvér mellett. → 1) A próbában az emberek értéke is megmutatkozik. S ekkor gyakran ér csalódás. Mert akiről úgy gondoltam, hogy kitart mellettem, a bajban eltűnik mellőlem (pl.: hagyott megszegyenülni az anyósom, a munkatársam, a gyerekeim előtt; nem állt ki mellettem, amikor egyértelműen igaztalanul vádoltak és nem tudtam megvédeni magamat; elnézte, amikor nagy mélységben vergődtem és nem is látogatott meg, nem kérdezte meg mire van szükségem, nem fordult hozzám, hanem elkerült stb). Nem kell ezen csodálkozni. Be kell kalkulálni a csalódás lehetőségét (csalódni fogok a kapcsolatban). Csak a valóság ezzel a kegyetlen számításával lehet túlélni, sőt a kapcsolatokat is megtartani (pl.: Pál is túlélte és a tanítványaitól sem fordult el, noha magára hagyták a bajban). 2) De Jézus is ezt a magára hagyást élte át a kereszten: magára hagyták a tanítványai. Ezt a magányt csak úgy lehet átvészelni és a kapcsolatot mégsem megszakítani, ha a Mestertől kapunk hozzá erőt. Mert a feltámadás ereje kell a közösségek hasznos fenntartásához. Ui. a kapcsolatainkat

folyton fel kell támasztani. A testvéreknek, a szülőknek, a munkatársaknak, a barátoknak, a társaknak meg kell bocsátani. Ehhez Isteni teremtő erő kell. Nem elég az emberi. 3) Minden keresztyén általános küldetése(-d): a megbocsátás és a testvéri közösség ápolása. E kettős küldetést csak úgy lehet véghezvinni, hogy megbocsátást kapva és kegyelemből élve, szeretetben tudatosítjuk a szeretteink gyengeségét. Aztán (mint ahogy Pál) nem felemlégetni a hűtlenségüket (ördögi játszma, a vétket előráncigálni), hanem teljesen eltemetni.

3.4. Nem szakította meg a kapcsolatot Barnabással. A vigasztalás fiával. Mert együtt maradtak a továbbiakban is. Pedig Barnabást nem kövezték meg (talán elmenekült?). Pálnak szüksége volt az érzékeny testvér korrekciójára. Ui. Pál konfliktusokat is generáló természete mellé szükséges volt a vigasztaló és a békessgéteremtő Barnabásra. Pál számára fontosabb volt a szolgálat továbbvitele, mint a maga sértettségének kiegyenlítése. Ezért maradt Pál Barnabással. → 1) Nem szabad a testvérekkel a kapcsolatot megszakítani, még ha csalódunk is bennük. A csalódásokat és kapcsolati próbákat is látta Isten előre és mégis Ő teremtett testvérré. A testvéri mivolt nem változik a csalódás által, csak az egymással kapcsolatos pozíciók változnak. A testvér, Isteni ajándék. A csalódás tanulságát le kell vonni, de sok mindenben kell még egymás szolgálatára lennünk. 2) Az ördög azt akarja, hogy vesszünk össze (főleg ha még igazunk is van a felháborodásnál) és bosszúból fosszuk meg a másikat magunktól (egymáshoz nem szólva, a másikat nem köszöntve, a másiktól látványosan elfordulva – ezek mindig ördögi módszerek). De akkor: mi is megfosztatunk a társtól és nem tudjuk a küldetésünket betölteni; a feszültség és a harag olyan terhét vesszük magunkra, mely nem enged Istennek szolgálni és az Isten meglévő ügyét is lerombolja; a társ felé állandó ördögi provokációt mutatunk, mely alig várja a veszekedést. 3) Az Istentől kapott testvéri közösséget ameddig lehet, meg kell tartani önmegtagadás, feszültség-kibeszélés, megbocsátás stb. árán is. Te mit teszel meg, a kapcsolataid megmentéséért? (beszélgetsz, vétkeidet bevallod, megbocsátasz stb.? Töltögetjük folyamatosan egymás „szeretettartályát”, dicsérettel, ajándékkal, odafigyeléssel). Aztán van, amikor már több kár a együttlét, mint a különlet (pl.: Ábrahám és Lót stb.), de parancsba kaptuk, hogy „amennyiben rajtunk áll, mindenkivel békében éljünk” és „boldogok a békességre törekedők”.

3.5. Nem lépett ki a szolgálatból. 1) Pál vissza ment Lisztrába. Ahol megkövezték. Emberileg ez felfoghatatlan. De inkább a sajnálat volt Pálban, mint a gyűlölet és Krisztus megmentő szeretete nagyobb volt benne, mint a saját sérelme. → Az ördög tele akar minket gyömöszölni gyűlölettel, hogy ne tudjuk Isten üzenetét és látásmódját befogadni. S többé ne tudjunk szolgálni. Házi feladat: bármilyen haragod van az

elmúlt évről, alakítsd át (sajnálattá, irgalommá és szeretetté). Csak így lehetsz szabad. A szeretet szabadsága nélkül agyonnyomódik a küldetésünk, az évünk és az életünk. 2) Nem hagyta ott a szolgálati helyét, mert Isten küldte oda. → Minél nagyobb a támadás, annál egyértelműbb Isten parancsa. Azért, hogy kitartsunk. Ha most az Istentől kapott szolgálat, testvéri közösség, kapcsolatrendszer elhagyására készülsz, akkor állj le ezzel a terveddel. Az elhagyás és kilépés gondolatát se dédelgesd tovább. Mert Isten ott akar megáldani ahová küld. Az elmozdítás örögi indulat. Máshol nem leszel áldott és áldás, nem kapod meg az elfogadást és nem tudsz elfogadni, nem leszel otthon és nem tudsz otthont teremteni. Sehol másutt nem tudsz kibontakozni és mindig vergődni és sóvárogni fogsz. 3) Sokak lettek tanítványokká Lisztrában. Mert aki kitart (még átgondolás, megújulás, bűnbánat árán is), annak jutalma van. → Lehet, hogy sok mindenben kell bűnbánatot tartani és megújulni, de ennek van jutalma és sikere. Ebben az évben, Isten a hited sikerét akarja megadni. De ezért fizetned kell: önvizsgálatot, megalázkodást, átértékelést, önmegtagadást, akár rossz emléké dolgaid összeszedését, nehéz megbocsátást, büszkeségtörő visszafogadást, gyomorgörcsös újrakezdést, szeretetben elszenvedést. Kész vagy fizetni a hited gyümölcséért?